

Պոլեմարներ բոլոր երկրների, միացե՛ք

ՀԿՊ ԿՆՆՏԿՈՄԻ
ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԱՅԻ ԵՎ
ԱԳԻՏԱՑԻԱՅԻ ԲԱԺԻՆ

ԱԳՐԱՄԱՐՆԵՐ ԲԼՈԿՆՈՏ

ОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ
ЭКЗЕМПЛЯР

№ 7

Ա Պ Ր Ի Լ

1957

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

էջ

Նյութեր զրույցների և զեկուցումների համար
 Լենինյան գաղափարների մեծ ուժը (Վ. Ի. Լենինի
 ծննդյան 87-ամյակի առթիվ) 1

Օգտագործիր զրույցի ժամանակ
 Ի պատիվ Մեծ Հոկտեմբերի 40-ամյակին (Թվեր-
 և փաստեր 26

Միջազգային քեմաներ
 Մ. Ռինգհիմս.— «Ժողովրդական կապիտալիզմը»
 Ժողովրդին խաբելու միջոց է 32

Գիտություն և տեխնիկա
 Նոր մեքենաներ 45

Եմբագրության հասցեն.— Երևան, ՀԿՊ Կենտկոմ,
 II հարկ, 60-րդ սենյակ: Հեռախոս՝ 2—52—78:

5603-4-2

ՆՅՈՒԹԵՐ ԶՐՈՒՅՑՆԵՐԻ ԵՎ ԶԵԿՈՒՅՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

ԼԵՆԻՆՅԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԻ ՄԵԾ ՈՒԺԸ

(Վ. Ի. ԼԵՆԻՆԻ ԾՆՆԴՅԱՆ 87-ԱՄՅԱԿԻ
 ԱՌԹԻՎ)

Սովետական հասարակությունը, ժողո-
 վրդական դեմոկրատիայի երկրները և ամ-
 րողջ աշխարհի առաջադեմ մարդկությունը
 մեծագույն սիրով ու ջերմությամբ են նշում
 մեծահանձար Վլադիմիր Իլյիչ Լենինի ծննդ-
 յան 87-ամյակը, որը լրանում է 1957 թվա-
 կանի ապրիլի 22-ին: Մարքսիստական գի-
 տության կորիֆեյ և ուսուցիչ ու պրակտի-
 կայի տիտան Վ. Ի. Լենինը Կոմունիստական
 նպատիայի ստեղծողն է, Սովետական պե-
 տության հիմնադիրը, միջազգային պրո-
 կետարիատի հանձարեղ առաջնորդը: Նա իր
 վիթխարի գործունեությամբ նոր դարաշրջա-
 րացեց մարդկության պատմության մեջ:
 Վ. Ի. Լենինի անունը ամենայն իրավամբ
 դարձել է «նոր աշխարհի սիմվոլը արևմուտ-
 քից մինչև արևելք, հարավից մինչև հյուսիս»,

3967-59

— ասված է ՀամԿ(բ)Պ Կենտկոմի դիմումի մեջ՝ առաջնորդի մահվան առթիվ:

Պրուլետարիատի մեծ ուսուցիչներ Կարլ Մարքսը և Ֆրիդրիխ էնգելսը ստեղծեցին գիտական սոցիալիզմը: Նրանք ցույց տվին կապիտալիզմի կործանման անխուսափելիությունը և կոմունիզմի հաղթանակի պատմական անհրաժեշտությունը, բացահայտեցին պրուլետարիատի համաշխարհային պատմական դերը և մատնանշեցին այն ուսույցիոն ուղին, որով պետք է ազատագրվեն բոլոր երկրների աշխատավոր մասսաները: Մարքսը և էնգելսը իրենց ողջ կյանքը նվիրեցին պրուլետարիատի ազատագրման մեծ գործին, և շնայած նրանց չվիճակվեց տեսնել կապիտալիզմի կործանումը, բայց և այնպես նրանք խորը հավատով էին լցված դեպի պրուլետարիատի հաղթանակը:

Պատմական հանգամանքների բերումով միջազգային բանվորական շարժման զարգացման գործում բացառիկ կարևոր տեղ զբաղեց Ռուսաստանը, որին արդեն անցյալ դարի 80-ական թվականներից Կ. Մարքսը և Ֆ. էնգելսը դիտում էին որպես «ուսույցիոն շարժման առաջավոր ջոկատ» Եվրոպայում: Դրանով նրանք գիտականորեն կանխատեսեցին, որ Ռուսաստանը կդառնա ուսույցիոն

— 2 —

շարժման կենտրոնը, ուր և կծաղկի մարքսիզմի իդեոլոգիան: Եվ իրոք, հենց Ռուսաստանում էր, որ իր ուսույցիոն գործունեությունը սկսեց Մարքսի և էնգելսի գործի արժանավոր ու հանճարեղ շարունակող Վլադիմիր Իլյիչ Լենինը:

Վ. Ի. Լենինի պատմական մեծագույն ծառայությունը կայանում է նրանում, որ նա ոչ միայն զարգացրեց ու մի նոր, ավելի բարձր աստիճանի հասցրեց մարքսիզմը, այլև անմիջականորեն գլխավորելով այդ տեմոնքի իրականացման համար մղվող պայքարը՝ այն պսակեց մեծագույն հաղթանակով: Մարքս-լենինյան գիտությունը մարդկային հասարակական մտքի զարգացման բարձրագույն նվաճումն է, որը պատմական կարճ ժամանակամիջոցում տիրապետեց մասսաներին և հասավ փայլուն հաղթանակների: Նա կյանքի կոչեց Սովետական մեծ Միությունը, ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրները և այժմ ոգեշնչում է կապիտալիստական երկրների աշխատավոր մասսաներին՝ իմպերիալիզմի դեմ մղվող պայքարում:

Արդեն 19-րդ դարի վերջերից Լենինը պայքար ծավալեց այն պարտիայի ստեղծման համար, որ պետք է կյանքում իրականաց-

— 3 —

ներ մարքսիզմը: Լենինիզմը ուսուցանում է, որ պրոլետարիատի ուժը նրա կազմակերպվածության մեջ է, իսկ կազմակերպության բարձրագույն ձևը պարտիան է: Իմպերիալիզմի դարաշրջանում, երբ պրոլետարական ռևոլյուցիան դարձավ անմիջական պրակտիկայի հարց և ռևոլյուցիոն շարժման կենտրոնը տեղափոխվեց Ռուսաստան, այդպիսի պարտիայի ստեղծումը դարձավ կենսական անհրաժեշտություն: Ամենայն ուժով ընդգծելով այդ հանգամանքը՝ Լենինն ասաց. «Տվեք մեզ ռևոլյուցիոներների կազմակերպություն — և մենք շուտ կտանք Ռուսաստանը»: Լենինը նկատի ուներ ստեղծել նոր տիպի, մարքսիստական-ռևոլյուցիոն պարտիա՝ ի հակադրություն հին տիպի, Երկրորդ Ինտերնացիոնալի օպորտունիստական պարտիաների:

Ահա թե ինչու Լենինի գործունեության կենտրոնակետը դարձավ մարքսիստական պարտիայի ստեղծումը: Բացառապես նրան է պատկանում այդ պարտիայի կառուցման հանձարեղ պլանը, որը և իրականացվեց կյանքում: ՌՍԴԲՊ երկրորդ համագումարը, որը դարձավ շրջադարձային կետ միջադպրային բանվորական շարժման մեջ, ռևոլյուցիոն մարքսիստական պարտիայի սկիզբը

— 4 —

դրեց. «Բոլշևիզմը,— գրել է Վ. Ի. Լենինը,— որպես քաղաքական մտքի հոսանք և որպես քաղաքական պարտիա, գոյություն ունի 1903 թվականից»: Հենց սկզբից բոլշևիզմի օրրանի մոտ կանգնած էր Վ. Ի. Լենինը՝ նրա հիմնադիրը և առաջնորդը:

Կոմունիստական պարտիայի ուժը ժողովրդական մասսաների հետ ունեցած անխախտ կապի մեջ է: Դա բխում է մարքսիզմ-լենինիզմի հանրահայտ դրույթից, որ պատմության կերտողը ժողովուրդն է: Նա է ստեղծում նյութական ու կուլտուրական բարիքները, առաջ շարժում պատմությունը: Լենինն ընդգծել է, որ ոչ մի պրոլետարական պարտիա չի կարող լուրջ հաջողությունների հասնել առանց ժողովրդական լայն մասսաների աջակցության ու վստահության: Բոլշևիկյան պարտիան ծնվեց աշխատավոր ժողովրդի ծոցից, հանդիսացավ նրա ամենառևոլյուցիոն դասակարգի՝ պրոլետարիատի ավանգարդը, բոլոր աշխատավորների քաղաքական ղեկավարը. նրա համար աշխատավոր ժողովրդի շահը դարձավ բարձրագույն օրենք և իր ողջ գործունեության ընթացքում ղեկավարվեց այդ սկզբունքով: Կոմունիստական պարտիայի քաղաքականությունը ելնում է հասարակության դարգաց-

— 5 —

ման օրենքների իմացությունից և արտահայտում է պրոլետարիատի ու աշխատավոր մասսաների կենսական շահերը:

Լենինի ստեղծած ու ղեկավարած բոլշևիկյան պարտիայի անմիջական խնդիրն էր՝ մասսաներին կազմակերպել ու առաջնորդել դեպի ցարիզմի ու կապիտալիզմի կործանումը: Պարտիան զինված մարքսիզմ-լենինիզմի գիտությամբ՝ իր ուղին լուսավորում էր սոցիալիստական ռևոլյուցիայի նոր թեորիայով: Լենինը հանդես գալով որպես ռեվոլյուցիոն մտքի հանճար, բոլոր երկրների մարքսիստների մեջ առաջինը գիտականորեն ուսումնասիրեց իմպերիալիզմի դարաշրջանը և ցույց տվեց, որ իմպերիալիզմը նեխող կապիտալիզմն է, պրոլետարական ռեվոլյուցիայի նախօրյակը: Նա հայտնագործելով կապիտալիստական երկրների տնտեսական ու քաղաքական զարգացման անհամաչափության օրենքը՝ հանգեց մի երկրում սոցիալիզմի հաղթանակի հնարավորության եղրակացությանը, որը ոչ միայն առաջ մղեց մարքսիզմը, այլև ռևոլյուցիոն գործունեության որոշակի հեռանկար տվեց բոլոր երկրների պրոլետարներին:

Ղեկավարվելով այդ թեորիայով՝ բոլշևիկյան պարտիան Լենինի գլխավորությամբ

— 6 —

1917 թվականին ապահովեց Հոկտեմբերյան ռևոլյուցիայի հաղթանակը: Մեծ Հոկտեմբերով, լենինիզմի զորեղ լուսարձակի տակ, սկսվեց մարդկության պատմության նոր դարագլուխը՝ կապիտալիզմի կործանման և կոմունիզմի հաղթանակի դարագլուխը: Լենինը դարձավ նոր աշխարհի՝ կոմունիստական հասարակարգի ստեղծման սիմվոլը:

Լենինի անգնահատելի ծառայությունը նաև այն է, որ նա ուսական փորձի գիտական ընդհանրացման հիման վրա ցույց տրվեց, որ Ռուսաստանում պրոլետարիատի դիկտատուրայի լավագույն քաղաքական ձևվր Սովետների ռեսպուբլիկան է: Այդ խոշորագույն հայտնագործությունը Հոկտեմբերյան ռևոլյուցիայի նախօրյակին մասսաներին լցրեց անհուն եռանդով դեպի մեծագույն նպատակը՝ Սովետների իշխանությունը: Ռևոլյուցիայի հաղթանակից հետո լիովին հաստատվեց Լենինի այն խորիմաստ միտքը, որ պրոլետարիատի դիկտատուրան, Սովետների իշխանությունը դեմոկրատիայի բարձրագույն ձևն է և ամենակենսունակ հասարակարգը: Այդ ապացուցվեց ոչ միայն խաղաղ շինարարության տարիներին, այլև Հայրենական Մեծ պատերազմի ժամանակ, երբ Սովետական Միությունը փայլուն հաղ-

— 7 —

Թանակ տարավ Ֆաշիզմի դեմ: Սովետական հասարակական-պետական կարգը ապացուցեց իր գերազանցությունն ու առավելությունը բուրժուական պետությունների նկատմամբ:

Վ. Ի. Լենինը միաժամանակ ընդգծել է, որ պրոլետարիատի դիկտատուրան, որպես կապիտալիզմից սոցիալիզմին անցնելու ժամանակաշրջանի քաղաքական իշխանություն, կարող է ունենալ զանազան ձևեր: Այդ դիտական կանխատեսությունը նույնպես հաստատվեց կյանքով՝ հանձին ժողովրդական դեմոկրատիայի իշխանության, որն այժմ կատարում է պրոլետարիատի դիկտատուրայի ֆունկցիաներ, հանդիսանում է նրա ձևերից մեկը:

Սովետական պետությունը Լենինիզմի իդեաների մարմնավորումն է: Կոմունիստական պարտիայի ղեկավարությամբ այն դարձել է սոցիալիզմի-կոմունիզմի կառուցման հիմնական գործիքը և խաղաղության ու դեմոկրատիայի պատվարն ամբողջ աշխարհում:

Լենինը ոչ միայն ռևոլյուցիոն պայքարի մեծագույն ստրատեգ էր, այլև սոցիալիստական հասարակարգի իսկական կերտող: Նա Սովետական պետության հիմնադիրն է, ա-

— 8 —

ռաջին Սովետական կառավարության ղեկավարը: Հոկտեմբերյան ռևոլյուցիայից հետո Լենինը որպես պետական մեծ գործիչ գլխավորեց Սովետական պետական շինարարության գործը, իսկ 1918—20 թվականներին՝ մեր հերոս ժողովրդի անձնուրաց պայքարը օտարերկրյա ինտերվենտների ու ներքին կոնտրռևոլյուցիոն ուժերի դեմ: Լենինը հանդես եկավ նաև որպես ռազմական գործի մեծագույն տեսաբան ու պրակտիկ, Սովետական պետության պաշտպանության կազմակերպիչ:

Խաղաղ շինարարության տարիներին Վ. Ի. Լենինը մշակեց մեր երկրի սոցիալիստական վերակառուցման տեղիները, առաջ քաշեց Երկրի ինդուստրացման, գյուղատնտեսության կոոպերացման և կուլտուրական ռևոլյուցիայի վեհ ծրագիրը: Կոմունիստական պարտիան, սովետական ժողովուրդը կենսագործեցին այն և պատմական ամենակարճ ժամանակամիջոցում վերացվեց մեր երկրի դարավոր հետամնացությունը, հաղթանակեց սոցիալիզմը: Կազմավորվեցին սովետական հասարակության նոր շարժիչ ուժեր— սովետական հասարակության բարոյա-քաղաքական միասնությունը, ժողովուրդների բարեկամությունը և սովետական շերմ հայրենա-

— 9 —

սիրությունը: Այդ բոլորի հետևանքով մեր Հայրենիքը թուիչը կատարեց և նախկին հե-
տամնաց երկրից վերածվեց առաջավոր էկո-
նոմիկայի և կուլտուրայի երկրի: Այդ թուիչը
լենինիզմի փայլուն հաղթանակն էր, նրա
տրիումֆը:

Լենինը հիմնավորեց մեր երկրում ոչ միայն
սոցիալիզմ, այլև կոմունիզմ կառուցելու
անհրաժեշտությունն ու հնարավորությունը:
Նա կոմունիզմի կառուցման համար խոշոր
նշանակություն էր տալիս երկրի էլեկտրի-
ֆիկացմանը, որի տակ հասկացվում է ողջ
ժողովրդական տնտեսության մեքենայացու-
մը: Ահա թե ինչու Լենինն ասում էր. «Կո-
մունիզմը՝ դա սովետական իշխանությունն է
պլյուս ամբողջ երկրի էլեկտրիֆիկացիան»:
Առաջնորդի այդ ցուցումը բացառիկ նշանա-
կություն ունի այժմ, երբ մենք սոցիալիզմից
աստիճանաբար անցում ենք կատարում դե-
պի կոմունիզմ: Պայքարը ՍՍՌՄ զարգացման
6-րդ հնգամյա պլանի կատարման ու գերա-
կատարման համար, խոշոր հիդրոէլեկտրա-
կայանների կառուցումը, ատոմային էներ-
գիայի օգտագործումը խաղաղ շինարարու-
թյան նպատակով՝ լենինիզմի իրենաների
կենսագործման նոր պերճախոս մկայու-
թյուններն են: Ժողովրդական լայն մասսո-

— 10 —

ները մեր երկրում ծավալել են կոմունիստա-
կան վիթխարի շինարարություն:

Անցած ժամանակաշրջանում մենք ձեռք
ենք բերել վիթխարի հաջողություններ: Բա-
վական է հիշատակել, որ ՍՍՌՄ արդյունա-
բերական համախառն արտադրանքը նա-
խառևույցիոն ժամանակի համեմատու-
թյամբ աճել է ավելի քան 30 անգամ, իսկ
ծանր ինդուստրիան՝ 50 անգամ, ընդ որում
մեքենաշինության և մետաղամշակման ար-
տադրանքը՝ 180 անգամ և էլեկտրաէներգիա-
յի արտադրությունը՝ 100 անգամ:

Սովետական ժողովուրդը Կոմունիստական
պարտիայի ղեկավարությամբ հաջողությամբ
կատարում ու գերակատարում է 6-րդ հն-
գամյա պլանի խնդիրները: 1956 թվականին
արդյունաբերության արտադրանքի ծավալը,
1955 թվականի համեմատությամբ, աճեց 11
տոկոսով, ընդ որում արտադրության միջոց-
ների արտադրությունը՝ 11,4 տոկոսով և ըս-
պառման առարկաների արտադրությունը՝ 9,4
տոկոսով: Այստեղ նորից ցայտում կերպով
դրսևորվում է սոցիալիստական տնտեսու-
թյան զարգացման լենինյան դիժը՝ ծանր ար-
դյունաբերության առավել զարգացման ան-
հրաժեշտությունը, որպես գլխավոր նախա-
պայման ամբողջ ժողովրդական տնտեսու-

— 11 —

թյան արագ առաջխաղացման և սոցիալիս-
տական ընդլայնված վերարտադրության
կազմակերպման համար: 1956 թվականին
մեր երկիրն արտադրեց 48,6 միլիոն տոննա
պողպատ, 429 միլիոն տոննա ածուխ, 83,8
միլիոն տոննա նավթ, 192 միլիարդ կիլո-
վատ-ժամ էլեկտրաէներգիա:

Անշեղորեն առաջ է գնում նաև գյուղա-
տնտեսությունը: Հացահատիկի համախառն
արտադրանքը 1956 թվականին, 1955 թվա-
կանի համեմատությամբ, աճել է 20 տոկո-
սով և երկիրը մթերել է մեկ միլիարդ փուխ
ավելի հաց: Արագ թափով զարգանում է
տեխնիկական կուլտուրաների մշակույթը,
անընդհատ աճում է անասնաբուծությունը:

Այդ բոլորի հետևանքով սիստեմատիկա-
բար մեծանում է մեր երկրի ազգային եկա-
մուտը և բարձրանում ժողովրդական մաս-
սաների կենսամակարդակը: Կոմունիստա-
կան պարտիան և Սովետական կառավարու-
թյունը հետևողականորեն իրականացնում են
Վ. Ի. Լենինի ցուցումը՝ ամեն ինչ ժողովրդի
համար, նրա ազատ ու երջանիկ կյանքի հա-
մար:

ՍՍԿԳ Կենտկոմի Պեկտեմբերյան և Փե-
տրովարյան պլենումները, ինչպես նաև
ՍՍՌՄ Գերագույն Սովետի 6-րդ սեսիան հա-

— 12 —

տուկ ուշադրություն դարձրին տնտեսության
զեկավարությունն արմատապես բարելավե-
լու և մեր բոլոր միջոցներն ու հնարավորու-
թյունները մոբիլիզացնելու վրա: Պահանջ-
վում է էկոնոմիկայում ևս անշեղորեն կիրա-
ռել լենինյան դրույթը դեմոկրատական ցենտ-
րալիզմի մասին, որը պահպանելով արտա-
դրության կենտրոնացված ղեկավարության
սկզբունքը, ամեն կերպ խրախուսում է տե-
ղական նախաձեռնությունը: Դրան համա-
պատասխան էլ Փետրվարյան պլենումը
խնդիր դրեց արդյունաբերության և շինարա-
րության օպերատիվ կառավարման ծանրու-
թյան կենտրոնը փոխադրել տեղերը՝ բուն
տնտեսական կենտրոններն ու շրջանները:
Այժմ համաժողովրդական լայն քննարկման
են ներթափվում արդյունաբերության և շինա-
րարության կառավարման կազմակերպումն
է՛լ ավելի կատարելագործելու մասին ընկ.
Ն. Ս. Խրուշչևի զեկուցման թեզիսները, որոնք
սրահանջում են հետևողականորեն կիրառել
լենինյան դրույթները տնտեսության ղեկա-
վարման մեջ: Այս միջոցառումներն զգա-
լիորեն ընդարձակում են սովետական ռես-
պուբլիկաների իրավունքները և հանդիսա-
նում նոր ավանդ մեր երկրի հետագա ամրա-
պնդման ու հզորացման գործում:

— 13 —

1957 թ. ժողովրդա-տնտեսական պլանն ու պետական բյուջեն նախատեսում են ՍՍՌՄ զարգացման արագ տեմպեր, ընդ որում մեր էկոնոմիկայի ձեռք բերած ընդհանուր հաջողությունների հիման վրա լայն թափ նն ըստանում սոցիալ-տնտեսական և կուլտուրական միջոցառումները, ժողովրդական սպառման առարկաների արտադրությունը, բնակարանային շինարարությունը, գյուղատնտեսական մթերքների արտադրությունը և այլն:

Կոմունիստական շինարարությունը պահանջում է որքան հնարավոր է կարճ ժամանակամիջոցում լուծել ՍՍՌՄ հիմնական տնտեսական խնդիրը, այսինքն մեկ շնչին ընկնող արտադրանքի չափով հասնել ուսանցին և առավել զարգացած կապիտալիստական երկրներից: Սովետական ժողովուրդը հաստատակամորեն զնում է հենց այդ ուղիով և աշխարհում չտեսնված տեմպերով: Բավական է հիշատակել, որ բնակչության մեկ շնչին ընկնող եկամտի չափով մեր երկրի ազգային եկամուտը 1913 թվականից մինչև 1956 թվականը ավելացել է 13 անգամ, այն ժամանակ երբ ԱՄՆ-ում 2 անգամ էլ չի աճել:

Կոմունիզմի կառուցումը մեր երկրում պահանջում է ոչ միայն արտադրողական ուժերի բարձր մակարդակ, այլև կուլտուրայի մեծ

— 14 —

հարստություն, այն հաշվով, որ գիտության նվաճումները լայնորեն արմատավորվեն արտադրության մեջ և սովետական մարդիկ լինեն բազմակողմանիորեն զարգացած: Կոմունիստական պարտիայի ուշադրության կենտրոնումն է մասսաների կոմունիստական դաստիարակությունը, որի համար անփոխարինելի նշանակություն ունեն մարքսիզմ-լենինիզմի կլասիկների երկերը: Վ. Ի. Լենինի աշխատությունները դարձել են սովետական մարդկանց սեղանի գիրքը:

ՍՄԿՊ XX համագումարի պատմական որոշումները խոշոր դեր են կատարում մեր կադրերի մարքս-լենինյան պատրաստականության բարձրացման գործում: Պարտիայի Կենտրոնական Կոմիտեի 1956 թվականի հունիսի 30-ի որոշումը՝ «Անհատի պաշտամունքի և նրա հետևանքների հաղթահարման մասին» նոր լիցք հաղորդեց սովետական մարդկանց ստեղծագործական վերելքին: Հասարակական կյանքի բոլոր բնագավառներում անշեղորեն վերականգնվում ու կիրառվում են պարտիական ու պետական շինաբարության լենինյան նորմաները, որպես մեր հետագա առաջխաղացման գլխավոր երաշխիք:

Կոմունիստական պարտիայի բեղմնավոր

— 15 —

աշխատանքի շնորհիվ մարքսիզմ-լենինիզմը մեր երկրում դարձել է համաժողովրդական գաղափարախոսություն: Միաժամանակ պահանջվում է անհաշտ պայքար մղել թշնամական իդեոլոգիայի բոլոր դրսևորումների դեմ, արմատախիլ անել կապիտալիզմի մնացուկները մարդկանց գիտակցության մեջ: Այդպիսի մնացուկներից են նացիոնալիզմի արտահայտությունները, որոնք պետք է վրձնականորեն դատապարտվեն, որպես մեր իդեոլոգիային խորթ երևույթներ:

Լենինիզմի գաղափարների կենսահաստատու ժր ցայտուն կերպով դրսևորվեց նաև Կոմունիստական պարտիայի ազգային քաղաքականության մեջ: Վ. Ի. Լենինը հանդիսացավ ազգային հարցի մարքսիստական թեորիայի ու ռեոլյուցիոն ծրագրի մշակողը: Հոկտեմբերյան ռեոլյուցիան արմատականորեն լուծեց ազգային հարցը և մեր երկրի բոլոր ժողովուրդները դարձան ազատ ու իրավահավասար: Վ. Ի. Լենինի նախաձեռնությամբ ու ղեկավարությամբ ստեղծվեց ՍՍՌՄ-ը, որպես մեր Հայրենիքի բոլոր ժողովուրդների միասնական ու կամավոր ընտանիք: Սովետական բոլոր ժողովուրդները ձեռք բերեցին քաղաքական, տնտեսական և կուլտուրական պարզացման լայն իրավունքներ ու հնարա-

— 16 —

վորություններ և կարճ ժամանակամիջոցում հասան մեծագույն հաջողությունների:

Աշխարհում առաջին սոցիալիստական պետության ստեղծող Վ. Ի. Լենինը անդադրում պայքարում էր բանվոր դասակարգի և գյուղացիության դաշինքի ամրապնդման համար: Նա այդ դաշինքի մեջ տեսնում էր պրոլետարիատի դիկտատուրայի բարձրագույն սկզբունքը:

Այժմ Կոմունիստական պարտիան սըրբություն է կատարում մեծ Լենինի պատգամները և հետևողականորեն ամրապնդում է բանվոր դասակարգի և գյուղացիության դաշինքը: Կենսագործելով Պարտիայի XX համագումարի որոշումները, մեր երկրում վիթխարի աշխատանք է կատարվում գյուղատնտեսության հետագա վերելքի տեղդրությամբ: Սոցիալիստական քաղաքը մեծ օգնություն է ցույց տալիս կուլտնտեսային գյուղին թե՛ մեքենաներով և թե՛ կադրերով: Կարճ ժամկետում խոպան հողերի յուրացման շրջաններն ուղարկվեցին հազարավոր տրակտորներ և բազմաթիվ այլ մեքենաներ: ՍՄԿՊ Կենտրոնական Կոմիտեի կողով խոպան ու իսամ հողերի յուրացման վայրերը մեկնեցին 350 հազար սովետական հայրենասերներ, որոնք ցուցաբերեցին կոմունիզ-

մի կառուցողներին արժանի աշխատանքային արիություն:

Զինված լենինիզմի մեծ գաղափարներով սովետական ժողովուրդը շատ դժվարություններ ու խոչընդոտներ հաղթահարեց սոցիալիզմի կառուցման ճանապարհին: Բայց մեր երկրի հերոսական բանվոր դասակարգը, աշխատավոր գյուղացիությունը, առաջավոր ինտելիգենցիան, ոգեշնչվելով և ղեկավարվելով լենինյան Կոմունիստական պարտիայի կողմից, շնահանջեցին այդ դժվարությունների ու խոչընդոտների հանդեպ, կարողացան դրանք հաղթահարել շահագործող դասակարգերի, մենշևիկների, էսենների, տրոցկիստների, բուխարինականների, բուրժուական նացիոնալիստների և սոցիալիզմի այլ թշնամիների դեմ մղված դաժան պայքարում:

Պատմական շատ կարճ ժամկետում սովետական ժողովուրդը իրականացրեց երկրի սոցիալիստական ինդուստրացումը, լուծեց իշխանությունը վերցնելուց հետո պրոլետարական ռևոլյուցիայի ամենադժվարին խընդիրը՝ գյուղատնտեսության կոլեկտիվացումը:

Սովետական ժողովուրդների եղբայրական ընտանիքում իր ազգային վերածնունդն է տպրում նաև հայ ժողովուրդը: Յարական

— 18 —

կայսրության երբեմնի հետամնաց ծայրամաս Հայաստանը, որը դաշնակցության տիրապետության ժամանակ բոլորովին ավերվեց և դարձավ մահվան ու որբերի երկիր, ռուս ժողովրդի օգնությամբ ազատագրվեց հարստահարողների լծից, և այժմ դարձել է մեր երկրի առաջավոր, ինդուստրիալ ռեսպուբլիկաներից մեկը: Հայկական ՍՍՌ արդյունաբերության համախառն արտադրանքը 1956 թվականին 45 անգամ գերազանցեց նախառևոլյուցիոն՝ 1913 թվականի մակարդակը: Հայաստանի աշխատավորությունը մեծ խանդավառությամբ կատարում է 6-րդ հնգամյա պլանով ռեսպուբլիկայի համար նախատեսված առաջադրանքները: Առկուհաբերական արտադրանքի 1956 թվականի պլանը կատարվեց 104 տոկոսով և 1955 թվականի համեմատությամբ աճեց 10 տոկոսով: Հատկապես արագ են զարգանում մեքենաշինությունը, էլեկտրատեխնիկական և քիմիական արդյունաբերությունը, գունավոր մետալուրգիան: Անընդհատ աճում է ժողովրդական սպառման ապրանքների արտադրությունը, որոշակի են հաջողություններ գյուղատնտեսության ասպարեզում և այլն: 1956 թվականին, նախորդ տարվա համեմատությամբ, ավելի մթերվեց ու գնվեց

— 19 —

միս՝ 9 տոկոսով, կաթ՝ 12 տոկոսով, բանջարեղեն՝ 35 տոկոսով, խաղող՝ 89 տոկոսով: Աննախընթաց է Սովետական Հայաստանի կուլտուրական զարգացումը: Անընդհատ ընդարձակվում է դպրոցների, լուսավորական ու բուժական հիմնարկների ցանցը:

Սովետական ժողովուրդը հպարտ է, որ առաջինը սոցիալիզմի ուղին հարթեց մարդկության համար և ամբողջ աշխարհի բանվորների ու գյուղացիների սրտերը վառեց ազատության անմար կրակով: Հոկտեմբերյան ռեոլյուցիայի հաղթանակից հետո մարդկության պատմության առավել նշանակալից պատմական իրադարձությունը Եվրոպայի ու Ասիայի մի շարք երկրների ազատագրումն է իմպերիալիզմի լծից: Այժմ աշխարհում կազմավորվել է օրեցօր հզորացող սոցիալիզմի համաշխարհային սիստեմ և այն դարձել է խաղաղության ու ժողովուրդների անվտանգության անխորտակելի ամրոցը: Կասկած չկա, որ ապագան պատկանում է այդ սիստեմին և ինչպես ընդգծել է Լենինը, սոցիալիզմի-կոմունիզմի լիակատար ու վերջնական հաղթանակն ամբողջ աշխարհում՝ աներկբայելի է:

— 20 —

Սովետական պեպլուսյունը և ժողովրդական դեմոկրատիայի երկրները հետեւողականորեն իրականացնում են խաղաղասիրական քաղաքականություն: Լենինը բազմիցս մատնանշել է տարբեր սիստեմների խաղաղ գոյակցության հնարավորությունը: Դեռ 1920 թվականին նա գրում էր. «Թող ամերիկյան կապիտալիստները մեզ չդիպչեն: Մենք նրանց չենք դիպչի»: Սակայն իմպերիալիստներին՝ ձեռնտու չէ խաղաղությունը, և նրանք ոտնակոխ անելով ժողովուրդների ազատությունն ու անկախությունը՝ հրահրում են ագրեսիվ, թալանչիական պատերազմներ: Այդ ձևով նրանք հարձակում գործեցին Եգիպտոսի վրա, արյունալից պատերազմ են մղում Ալժիրի ժողովրդի դեմ, անողոր դատաստան են տեսնում Կիպրոսի հայրենասերների հետ, օկուպացրել են չինական Տայվան կղզին և այլն:

Իմպերիալիզմի լենինյան բնութագրոր կր ցայտուն հաստատումն է գտնում ԱՄՆ-ում, որը դարձել է միջազգային ռեակցիայի գլխավոր պատվարը և կազմակերպում է ագրեսիվ բլոկներ, հրահրում պատերազմներ: Դրան նն ծառայում ՆԱՏՕ-ն, ՍԵԱՏՕ-ն, Բաղդադի պակտը և այլն: Վերջերս ԱՄՆ-ի պրեզիդենտ էջզենհաուերը հանդես եկավ նոր

— 21 —

«դոկտորինայով», որը տշ այլ ինչ է, եթե ոչ Մերձավոր ու Միջին Արևելքի ժողովուրդներին ստրկացման ու կեղեքման պլան: Բայց աշխարհում չկա և ոչ մի ուժ, որ կարողանար ետ շարժել պատմության անիվը:

Միջազգային խմբերիալիզմի դեմ կանգնած է սոցիալիզմի ու դեմոկրատիայի հզոր լազերը, որը վճռականորեն ու բոլոր հնարավոր միջոցներով պայքարում է կայուն ու երկարատև խաղաղության համար: Աշխարհում խաղաղության գոտին զնալով աճում ու ամրապնդվում է: Բացի սոցիալիստական Նրկերներից նրա մեջ են մտնում նաև այնպիսի պետություններ, ինչպիսին են Հնդկաստանը, Ինդոնեզիան, Ավղանստանը, Նգիպտոսը, Բիրման, Սիրիան և այլն: Վերջապես ծավալվում է խաղաղության կողմնակիցների մեծ շարժումը, որն ընդգրկում է ամբողջ աշխարհի աշխատավոր բնակչությանն ու առաջավոր ինտելիգենցիային: Սովետական Միության առաջարկները՝ սպառազինությունները կրճատելու և միջազգային բարդ հարցերը բանակցությունների միջոցով լուծելու մասին՝ լայն արձագանք են գտնում աշխարհի բոլոր ազատամեր ժողովուրդների մեջ:

Խաղաղության հզոր շարժումը գլխավորում

— 22 —

են կոմունիստները: 1922 թվականին Վլադիմիր Իլյիչը, խոսելով կապիտալիստական Նրկերներում կոմունիստական պարտիաների ստեղծման անհրաժեշտության մասին, գրում էր. «Այդ ամենից դժվարն է, բայց և ամենից կարևոր գործն է»: Անցած ժամանակաշրջանում լուծվեց այդ դժվարին խնդիրը և այժմ բոլոր երկրներում կան կոմունիստական պարտիաներ, որոնք վայելում են աշխատավոր մասսաների սերն ու աջակցությունը: Բոլոր ազնիվ ու առաջավոր մարդիկ իրենց արժանի տեղը գտնում են Կոմունիստական պարտիայի շարքերում: Համաշխարհային հռչակ ունեցող ֆրանսիական ալանավոր դիտնական Ֆրեդերիկ ժոլիո-Կյուրին Կոմունիստական պարտիայի մեջ մտավ ֆաշիստական օկտպացիայի ժամանակ, և այժմ գլխավորում է խաղաղության կողմնակիցների Համաշխարհային խորհուրդը: Երբ անվանի նկարիչ Պիկասսոյին հարցրին, թե ինչու է մտել Կոմունիստական պարտիայի մեջ, նա պատասխանեց. ես գնացել եմ դեպի կոմունիստական պարտիան այնպես, ինչպես պապակվողը նետվում է դեպի աղբյուրը: Այդպես, միջազգային կոմունիստական շարժումը՝ զինված մարքսիզմ-լենինիզմի թեո-

— 23 —

րիայով՝ ուժ ու կենսունակութիւնն է տալիս միլիոնավոր մարդկանց:

Ամեն մի փորձ թուլացնել կոմունիստական պարտիաների մարտունակութիւնը միայն վնաս է հասցնում պրոլետարիատի ու աշխատավոր մասսաների գործին: Ահա թե ինչու եղբայրական կոմպարտիաները, բոլշևիզմի օրինակով, իրենց շարքերն ամրապնդում են օպորտունիզմի դեմ մղվող անհաշտ պայքարով: Լենինը օպորտունիզմը համարել է բոլշևիզմի գլխավոր թշնամին բանվորական շարժման մեջ:

Աշխարհի ժողովուրդները գնալով ավելի և ավելի են համախմբվում կոմունիստական պարտիաների շուրջը, կազմակերպված դիմադրութիւն են ցույց տալիս ագրեսորներին ու շահագործողներին և իրենց ձեռքը վերցնում ազատութիւն, խաղաղութիւն պահպանման և ամրապնդման գործը: Մարդկային հասարակութիւնն առաջխաղաղման այդ հոգը պրոգնոստիկում է լենինիզմի ամենահաղթ թեորիայի կենարար լուսի տակ: Պրոլետարական մեծ գրող Մաքսիմ Գորկին նշել է, որ յնալած Վ. Ի. Լենինը մեռավ, բայց Նրա բանականութիւնն ու կամքի ժառանգները կենդանի են ու գործում են աննախադեպ հաջողութեամբ: Եվ դա այն պատ-

— 24 —

ճառով, որ Լենինի հաջորդները գործում ու պայքարում են լենինիզմի դրոշմով. «Աշխարհն սպասում էր այդ մարդուն. նա եկավ, ճանապարհ գուց տվեց և այդ տղիով մարդիկ կանան մինչև վերջ՝ իրենց առաջ ոնենալով անմահ առաջնորդի կերպարը»:

Լենինիզմի դրոշով կապիտալիզմի լծից արդեն առատագրվել է աշխարհի ավելի քան 900 միլիոն բնակչութիւն: Այդ նույն հաղթական դրոշով սոցիալական ու ազգային ազատութիւն ձեռք կերեն նաև մնացած ժողովուրդները: Ամենան իրավամբ մեր դարաշրջանը սոցիալիզմի համար մղվող պայքարի դարաշրջան է, լենինիզմի գաղափարների հաղթանակի դարաշրջան:

Սովետական ժողովուրդը մեծագուշն հանդիսավորութեամբ և քաղաքական, տնտեսական ու կուլտուրական մերեւորով նշելով անմահ Լենինի ծննդւան 87-ամյա տարեդարձը՝ լցվում է նոր խանդավառութեամբ, և հետեւելով մեծ առաջնորդի պատգամներին՝ անշեղորեն գնում է դեպի կոմունիզմի հաղթանակը:

Ի ՊԱՏԻՎ ՄԵԾ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 40-ԱՄՅԱԿԻ

(Թվեր և փաստեր)

Ռեսպուբլիկայի աշխատավորները լայնորեն ծավալում են սոցիալիստական մրցություն Մեծ Հոկտեմբերի 40-րդ տարեդարձը աշխատանքային նոր հաջողություններով նշանավորելու համար:

★ Երևանի Ս. Մ. Կիրովի անվան գործարանի կոլեկտիվը պարտավորություն է ստանձնել տարեկան արտադրական պլանը կատարել մինչև դեկտեմբերի 23-ը, աշխատանքի արտադրողականությունը բարձրացնել 2 տոկոսով, տնտեսել 300 տոննա հումք, 500 տոննա վառելիք և 800 հազար կիլովատ-ժամ էլեկտրաէներգիա, ռացիոնալիզատորական առաջարկությունների միջոցով ստանալ 4,5 միլիոն ռուբլու խնայողություն, բարձրացնել 500 բանվորների, ինժեներա-տեխնիկական աշխատողների և ծառայողների որակավորումը, շահագործման հանձնել 3.100 քառակուսի մետր բնակելի տարածություն:

★ Այժմ Ս. Մ. Կիրովի անվան գործարանի կոլեկտիվը պատվով է կատարում ստանձնած պարտավոր-

— 26 —

րությունները: Չնայած ձմռան արտակարգ տառամանիքների հետևանքով առաջացած դժվարություններին, կոլեկտիվը հունվար և փետրվար ամիսների արտադրական պլանները կատարել է 101 տոկոսով: Գործարանում բոլոր գծերով գերակատարված են տրված առաջադրանքները: Բարձր արտադրողականությամբ են աշխատում հատկապես 1—5, 1—7, 1—9 և 30—30 ցեխերը, որոնք սիստեմատիկաբար իրենց պլանները գերակատարում են 5—10 տոկոսով:

★ «Կանազ» գործարանի կոլեկտիվը պարտավորվել է համախառն արտադրանքի տարեկան պլանը կատարել 101,5 տոկոսով և մետաղի արտադրության պլանը՝ 101 տոկոսով, աշխատանքի արտադրողականությունը բարձրացնել 2,5 տոկոսով, տնտեսել 2 միլիոն ռուբլու հումք և տալ մեկ միլիոն ռուբլու գերպլանային շահույթ, շահագործման հանձնել 3.300 քառակուսի մետր բնակելի տարածություն:

★ Ստանձնած այդ պարտավորությունների կատարման համար «Կանազ» գործարանի կոլեկտիվը ջանք չի խնայում: Գործարանի կոլեկտիվը ոչ միայն կատարեց անցած երկու ամսվա պլանները, այլև պլանից դուրս երկրին տվեց 225 հազար ռուբլու արտադրանք: Նույն ժամանակաշրջանում գործարանի բանվոր-ծառայողներն ստացան չորս հարկանի բնակելի նոր շենք, որն ունի 970 քառակուսի մետր բնակելի տարածություն:

★ Ի պատիվ Մեծ Հոկտեմբերի երևանի Հալեկեկ-

— 27 —

տրո գործարանի կոլեկտիվը պարտավորվել է ժամկետից շուտ կատարել տարեկան պլանը և պլանից դուրս երկրին տալ 10 միլիոն ռուբլու էլեկտրասարքավորում, շահագործման հանձնել 7.500 քառակուսի մետր արտադրական տարածությամբ նոր ցեխեր, յուրացնել երեք տիպի նոր կոմպլեկտային տրանսֆորմատորային ենթակայանների թողարկումը և այլն:

Հայէլեկտրոմեքենաշինարարները գերակատարել են հունվար և փետրվար ամիսների արտադրական պլանները և երկրին լրացուցիչ տվել տասնյակ էլեկտրական մեքենաներ: Փետրվար ամսին պլանից դուրս երկիրն ստացավ 50 դիզելային շարժական էլեկտրակայան: Մրցության բազմաթիվ առաջավորներ օրական կատարում են երկուսից երկուսուկես նորմա:

★ Երևանի Ավտոդողերի գործարանի կոլեկտիվը արտադրվել է ոչ միայն տարեկան արտադրական պլանները կատարել ժամկետից շուտ, այլև տնտեսված հումքի և նյութերի հաշվին լրացուցիչ արտադրել 7.000 ավտոդող, անցյալ տարվա համեմատությամբ աշխատանքի արտադրողականությունը բարձրացնել 7 տոկոսով, գործարկել երկու նոր ուսինախառնիչ, երկու դրան և այլ սարքավորումներ: Բարձրացնել 310 բանվորի որակավորումը, շահագործման հանձնել 800 քառակուսի մետր բնակելի տարածություն:

★ Ավտոդողերի գործարանի կոլեկտիվը գերազանց ցուցանիշներով է կատարում իր ստանձնած պարտա-

— 28 —

վորությունները: Գերակատարված են անցած երկու ամսվա արտադրական պլանները բոլոր ցուցանիշներով: Հունվար ամսվա համախառն արտադրանքի պլանը կատարված է 105,4 տոկոսով, իսկ փետրվարին՝ 101 տոկոսով:

★ Ձևթ-օճառի կոմբինատի կոլեկտիվը պարտավորվել է տարեկան արտադրական պլանները գերազանց ցուցանիշներով կատարելու հետ միասին լրացուցիչ արտադրել 300 տոննա բուսական յուղ, 300 տոննա օճառ, 100 տոննա մարգարին: Միաժամանակ տալ կես միլիոն ռուբլու գերպլանային խնայողություն:

★ Կոմբինատի կոլեկտիվը հավատարիմ իր խոստմանը, հենց տարվա սկզբից սկսեց կատարել և գերակատարել ստանձնած պարտավորությունները: Հունվար և փետրվար ամիսների պլանը կատարված է 102,3 տոկոսով:

★ Երևանի «Պոլիվինիլացետատ» գործարանի կոլեկտիվը պարտավորվել է տարեկան պլանը կատարել դեկտեմբերի 20-ին, 1956 թվականի արտադրության մակարդակը գերազանցել 24 տոկոսով, աշխատանքի արտադրողականությունը բարձրացնել 5 տոկոսով, պլանից դուրս երկիրն տալ մեկ միլիոն ռուբլու կուտակում, տնտեսել 200 տոննա վառելանյութ և 300 հազար կիլովատ-ժամ էլեկտրաէներգիա և ռադիոնալիզատորական ու գյուտարարական առաջար-

— 29 —

կությանների կիրառումից ստանալ մեկ միլիոն 600 հազար ուսուլու օգուտ:

★ Ստանձնած պարտավորությունները կատարելու գործում արդեն աչքի ընկնող հաջողությունների է հասել գործադանի կոլեկտիվը: Գործարանում հունվար և փետրվար ամիսների արտադրական պլանը կատարված է 103,8 տոկոսով: Նույն ժամանակաշրջանում արտադրանքի ինքնարժեքն իջել է 13 տոկոսով: Միայն 0—1 ցեխը հունվար և փետրվար ամիսներին 340 հազար ուսուլու հումքի և նյութեղենի խնայողություն է տվել:

★ Կատարելով մրցությամբ ստանձնած պարտավորությունը, Նրեանի Նուրբ մահուդի ֆաբրիկայի կոլեկտիվը կարճ ժամանակում արտադրության մեջ ներդրեց 15 նոր տիպի գործող դադգահ: Նույն ցեխի նախաաւտոդաստական բաժինը հաջողությամբ յուզացրել է փաթաթման նորագույն մեքենան, որի շնորհիվ երկու անգամ բարձրացել է աշխատանքի արտադրողականությունը: Ֆաբրիկայում ստանձնած պարտավորությունները գերազանց ցուցանիշներով է կատարում ուղորման ցեխը, որը անցյալ տարվա 1.600 կիլոգրամի փոխարեն ամեն օր 2.200 կիլոգրամ թել է արտադրում:

★ Քաջարանի բաց հանքի կոլեկտիվը պարտավորվել էր տարեկան պլանը կատարել ժամկետից 10 օր շուտ, մոլիբդենի հանքաքարի հանույթի պլանը՝ 15 օր շուտ: Հորատանցման աշխատանքների ինքանրժեքը

— 30 —

իջեցնել 20 տոկոսով, դացիոնալիզատորական առաջարկության արմատավորումից ստանալ 200 հազար ուսուլու խնայողություն:

★ Այժմ Քաջարանի բաց հանքի կոլեկտիվը բոլոր գծերով կատարել և գերազանցել է հունվար և փետրվար ամիսների պլանները: Ժամկետից 20 օր շուտ շահագործման է հանձնվել Սէ—3 հզոր էքսկավատորը, ավարտվել է երկու այլ էքսկավատորների նորոգումը, որոնք մասերի պակասության սխառմառով երկու տարի չէին աշխատում: Մրցության շատ առաջավորներ օրական մեկ ու կեսից մինչև երկու նորման են կատարում:

★ Լենինականի դեպոյի կոլեկտիվը պարտավորվել է բոլոր տեսակի նորոգումների տարեկան պլանը կատարել նոյեմբերի 15-ին, յուրաքանչյուր ամիս տընտեսել 25 տոննա վառելանյութ, աշխատանքի արտադրողականությունը բարձրացնել չորս և ինքնարժեքն իջեցնել երեք տոկոսով, մինչև տարվա վերջը պլանից դուրս փոխադրել 200 հազար տոննա բեռ:

★ Դեպոյի մեքենավարները հունվար և փետրվար ամիսներին 200 ծանրաքաշ գնացք են վարել, նորմաից ավելի փոխադրելով 29 հազար տոննա բեռ: Շոգեքարշայիններն այդ նույն ժամանակամիջոցում տնտեսել են 120 տոննա վառելանյութ:

«ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼԻԶՄԸ» ԺՈՂՈՎՐԴԻՆ, ԽՈՒԲԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑ Է

Մ. ՌԻՆԴԻՆԱ

Վերջին տարիներս կապիտալիստական մի շարք եղերներում, հատկապես ԱՄՆ-ում, բուրժուական գիտնականները և հրապարակախոսները ամեն ինչ կերպով պրոպագանդում են այսպես կոչված «ժողովրդական կապիտալիզմի» տեսությունը: Այդ «տեսություն» համաձայն անցյալ դարերի հին կապիտալիզմը ներկայումս իբր թե կորցրել է իր շահագործողական էությունը և վեր է ածվել բոլորովին նոր կապիտալիզմի, որի նպատակն է ժողովրդի բարեկեցության մասին հոգատարությունը: Կապիտալիզմը ինչ-որ հրաշագործությամբ «ժողովրդական կապիտալիզմի» «տրանսֆորմացիայի» ենթարկվելու (վերածվելու) մասին այդ կարգի հողվածները այժմ չեն պահասում բուրժուական թերթերի և ամսագրերի էջերից:

— 32 —

«Ժողովրդական կապիտալիզմի» մասին առասպելը վերջին ժամանակներս ԱՄՆ-ում, ըստ էության, դարձել է պետական պաշտոնական դոկտրինայի նման մի բան: Նա լայնորեն ռեկլամի էր ենթարկվում ռեսպուբլիկական պարտիայի ականավոր գործիչների ելույթներում 1956 թվականի ընտրական կամպանիայի ընթացքում: Մասնավորապես, ԱՄՆ-ի վիցեպրեզիդենտ Ռ. Նիկսոնը պնդում էր, որ ԱՄՆ-ում «վրա է հասնում նոր, «ժողովրդական կամ սպառողական կապիտալիզմի» ժամանակաշրջանը, երբ աղքատությունը լիովին կվերանա»: ԱՄՆ-ի աշխատանքի մինիստրի նախկին տեղակալ Լարսոնի «Ռեսպուբլիկականի հայացքը իր պարտիայի վրա» գրքում, որը հավանություն է գտել էյզենհաուերի կողմից, «նոր ռեսպուբլիկանիզմ» անվան տակ նույնպես պրոպագանդվում է «ժողովրդական կապիտալիզմի» գաղափարը:

«Ժողովրդական կապիտալիզմի» մասին վերսիայի լայն պրոպագանդան պատահական երևույթ չէ: Նա պայմանավորված է այն արմատական փոփոխություններով, որոնք տեղի են ունեցել աշխարհում, XX դարում: Կապիտալիզմի ծաղկման դարաշրջանին փոխարինել է նրա անկման ժա-

— 33 —

մանակաշրջանը: Վրա է հասել բուրժուա-
կան աշխարհի վերջալույսը: Կապիտալիզ-
մին փոխարինելու է եկել նոր, ավելի ա-
ռաջավոր հասարակական կարգը՝ սոցիա-
լիզմը: Երկրորդ համաշխարհային պատե-
րազմից հետո սոցիալիզմը վեր է ածվել
տնտեսության համաշխարհային սիստեմի:
Ինքը՝ կյանքը ժխտեց կապիտալիստական
կարգերի պաշտպանների գլխավոր թեզիսը՝
կապիտալիզմի հավիտենականության և ա-
ռաջադիմության մասին թեզիսը: Այդպիսի
պայմաններում ռեակցիոն բուրժուական
գաղափարախոսները ստիպված էին փնտ-
ռել կապիտալիզմի պաշտպանության նոր
միջոցներ:

Տնտեսության սոցիալիստական սիստեմի
առավելությունները այժմ այնքան են ակն-
հայտ, իսկ ժողովրդական մասսաների ձեռ-
տումը դեպի սոցիալիզմ այնքան է մեծ,
որ ռեակցիոն գաղափարախոսները ստիպ-
ված են կապիտալիզմին վերագրել այնպի-
սի գծեր, որոնք իրականում հատուկ են
տնտեսության միայն սոցիալիստական
սիստեմին, օրինակ, արտադրության միջոց-
ների նկատմամբ հանրային սեփականու-
թյունը, շահագործման բացակայությունը,
անճգնաժամային զարգացումը, ժողովրդի

— 34 —

կենսամակարդակի անշեղ բարձրացումը և
այլն: «Ժողովրդական կապիտալիզմի» լե-
զենդի հանդես գալը ինքնըստինքյան համո-
զիչ կերպով վկայում է տնտեսության կա-
պիտալիստական սիստեմի ճգնաժամի և
այդ սիստեմի պաշտպանների ծանր վիճա-
կի մասին:

«Ժողովրդական կապիտալիզմի» քարո-
զիչները շատ են աղմկում ակցիոներական
ընկերությունների էության և դերի մասին,
պնդելով, ինչպես այդ անում է, օրինակ,
ամերիկյան տնտեսագետ Ա. Բերլին, որ
իբր թե Միացյալ Նահանգներում տեղի է
ունեցել «սեփականության ռևոլյուցիա, որը
նշանակում է կապիտալի կոլեկտիվացում
կորպորացիաներում»: Բերլինի խոսքերով,
կապիտալիստական մոնոպոլիաների գոր-
ծունեության որոշիչ մոտիվները իբր թե
ամբողջ հասարակության շահերն են, իսկ
նրանց ակցիոներները՝ ԱՄՆ-ի չնակչության
գերակշռող մասը: Այդ գաղափարն է քա-
րոզում նաև հայտնի ամերիկյան կապիտա-
լիստ Էրիկ Զոնստունը իր «Անսահմանափակ
Ամերիկան» գրքում: Նա գրում է. «Ֆերմեր-
ները, վարպետները, սովորական բանվոր-
ները հանդիսանում են կապիտալիստներ,
բանի որ նրանցից տասնյակ միլիոնավոր-

— 35 —

ները ունեն ապահովագրական վկայականներ, առանձին ընկերությունների մի քանի ակցիաներ, իսկ բանկերում նրանց խնայողությունները ներդրված են գործարար ձեռնարկություններում: Այստեղից է. Զոնատոնը եզրակացություն է հանում, թե ամերիկյան կապիտալիզմը՝ դա «ժողովրդական կապիտալիզմ է», որովհետև «յուրաքանչյուրն ունի իր բաժինը կապիտալիզմի մեջ»:

Եթե Բերլին հայտարարում է, թե «կապիտալիստները անհետանում են», ապա Զոնատոնը ընդհակառակը, պնդում է, թե «բոլորն են դառնում կապիտալիստներ»: Այդ դատողությունների նպատակը միևնույն է՝ գեղադարձել ամերիկյան կապիտալիզմը, քողարկել մոնոպոլիաների գերիշխանությունը, շեղել աշխատավորներին կապիտալի իշխանության դեմ, սոցիալիզմի համար պայքար մղելուց:

Բոլոր այդ և դրա նման «տեսությունները» աղաղակող հակասության մեջ են դառնում իրականության հետ: ԱՄՆ-ի ֆեդերալ սեպերվային վարչության կողմից սպառնողների ֆինանսական վիճակի 1949 թվականին կատարված հետազոտությունը ցույց է տվել, որ ԱՄՆ-ի բոլոր բնականիքների միայն 8 տո-

— 36 —

կոսն էր հանդիսանում ակցիաների տերեր, իսկ 92 տոկոսը ակցիաներ չունեին: Ինչպես նշվում է «էկոնոմիկ նոուս» բյուլետենում, 1956 թվականին ակցիաներ ունեցող ընտանիքների տոկոսը մնացել է 1949 թվականի մակարդակին, այսինքն առաջվա պես կազմում է 8 տոկոս:

Է. Զոնատոնը կատեգորիկ կերպով հայտարարում է, իբր թե «իմ գործարաններից որևէ մեկի ամենաաղքատիկ բանվորը, այն բանկի քարտուղարը, որի դիրեկցիայի մեջ մտնում եմ նաև ես, իմ աղյուսի գործարանի ծառայողը — դրանք բոլորն էլ պակաս կապիտալիստներ չեն, քան ես»: Բայց եթե առանձին բանվորներ և ծառայողներ նույնիսկ ունեն էլ մի քանի ակցիաներ և ապահովագրական վկայականներ, ապա դրա շնորհիվ նրանք երբեք էլ կապիտալիստներ չեն դառնում: Ակցիոներական ձեռնարկությունների (տերեր միշտ էլ եղել և մնում են ոչ թե բանվորները և մանր ծառայողները, այլ նրանք, ովքեր է. Զոնատոնի նման մտնում են ընկերությունների դիրեկցիաների մեջ: Նրանք ամերիկյան խոշորագույն մոնոպոլիստներն են: Նրանք իրենց ձեռքում են պահում շատ ակցիոներական ընկերությունների ակցիաների՝ վերահսկիչ պակետները, որի շնորհիվ

— 37 —

կարող են տնօրինել այնպիսի կապիտալներ, որոնք մի քանի անգամ գերազանցում են իրենց սեփականը: ԱՄՆ-ի մի քանի ամենահզոր ֆինանսական խմբերը (մորզանների, ուոլֆելլերների, դյուպոնների և մյուսների ընտանիքները) վերահսկում են ԱՄՆ-ի արտադրության բոլոր կարևորագույն ճյուղերը, ստանալով անընդհատ աճող շահույթներ: Ակցիաների վաճառքը և նրանց սպեկուլյացիան ֆոնդային բիրժայում փաստորեն ծառայում են ֆինանսական կապիտալի մագնատների հարստացմանը: Սակավաթիվ ակցիաներ ունեցողները, որպես կանոն, միշտ լոճ են գնում բիրժայական սպեկուլյացիային: Ակցիոներական ընկերությունների աճը տանում է ոչ թե դեպի «կապիտալի դեմոկրատացում», ինչպես պնդում են բուրժուական տնտեսագետները, այլ նրա կենտրոնացում, ֆինանսական կապիտալի մի խումբ իշխանների ձեռքում համակենտրոնացում: Մերկացնելով «կապիտալի դեմոկրատացման» տեսությունը, Լենինը գրում էր. «Կապիտալիզմի պաշտպան պրոֆեսորները, տեսնելով մանր ակցիոներների թվի աճումը, շաղկրատում են սեփականատերերի թիվն ավելանալու մասին: Իսկ իրականում աճում

— 38 —

է տուգ-միլիարդատերերի իշխանությունը (և հկամուտը) «մանրերի» կապիտալի վրա»:

1956 թվականին ամերիկյան մամուլում աղմուկ բարձրացվեց Հենրի Ֆորդի ընտանեկան ավտոմոբիլային կոնցերնը ակցիոներական ընկերության վերածելու կապակցությամբ: Բուրժուական մամուլը այդ երևույթը բնութագրում էր որպես «հին կապիտալիզմի վերջին միջնաբերդի անկում» և նոր քայլ «ժողովրդական կապիտալիզմի» ուղղությամբ: Բայց այդ «վերածումից» հետո էլ Ֆորդի ձեռնարկություններում ոչինչ չփոխվեց, իսկ ինքը՝ Ֆորդը առաջվա պես ստանում է միլիոնների հասնող շահույթներ, բայց այժմ միայն որպես ակցիոներական ընկերության պրեզիդենտ:

«Ժողովրդական կապիտալիզմի» քարոզիչների սիրած թեմաներից մեկը այսպես կոչված «շահույթների ուղղուցիայի» մասին պնդումներն են: Ամերիկյան տնտեսագետ Ս. Կուպնեցը «Բարձր եկամուտներ տնեցող խմբերի բաժինը եկամուտներում և խնայողություններում» վերնագիրը կրող իր գրքում խեղաթյուրելով վիճակագրական տվյալները, փորձում է ապացուցել, թե իբր կապիտալիստները աստիճանաբար դառնում են աղքատ, իսկ բանվորները՝ հարուստ: «Ցու-

— 39 —

նայտեղ Ստեյտս նյուս էնդ Ուորլդ Ռիպորտ» ամսագրում 1956 թվականի հոկտեմբերին տպագրվեց մի հոդված «Բոլո՞րն են ԱՄՆ-ում հարուստ» վերնագրով, որտեղ նույնպես քա-
րոզվում է «եկամուտների հավասարեցման» տեսությունը: Այդ հոդվածի հեղինակները պնդում են, որ իբր թե ԱՄՆ-ում «պատմու-
թյան նախորդ ժամանակաշրջանում բարձր և ցածր եկամուտներ ստացողների կենսա-
մակարդակի տարբերությունը երբեք այս-
պես աննշան չի եղել»:

Սակայն փաստերը ցույց են տալիս, որ բուրժուական տնտեսագետների կողմից ռեկլամի ենթարկվող «եկամուտների հավա-
սարեցման» փոխարեն, հարուստների և աղ-
քատների միջև եղած անդունդը ԱՄՆ-ում է՛լ
ավելի է մեծացել: Ինչպես վկայում է «Էկո-
նոմիկ նոտաս» բյուլետենը, 1948 թվակա-
նից մինչև 1956 թվականը ընկած ժամանա-
կամիջոցում ԱՄՆ-ի կորպորացիաների շա-
հույթները աճել են 29 տոկոսով, իսկ ամե-
րիկյան ֆերմերների եկամուտները իջել են
42 տոկոսով:

Եկամուտների մակարդակի մեջ է՛լ ավելի
ապշեցուցիչ կոնտրաստ է ցույց տալիս կա-
պիտալիստների եկամուտների և բանվորնե-
րի աշխատավարձի չափերի համեմատումը:

— 40 —

Ահա մի բնորոշ օրինակ: Էլեկտրիկների ա-
ռաջագիմական արհմիությունը տվյալներ է
բերում այն մասին, որ «Վեստինգհաուզ էլեկ-
տրիկ կոմպանիի» տերեր Զո և Զոդեֆինա
Վեստինգհաուզները 1952 թվականին ստացել
են 466 միլիոն 631 հազար դոլար, իսկ ամե-
րիկյան բանվորի միջին աշխատավարձը
այդ նույն ժամանակ կազմել է 3.848 դոլար:

Սովորաբար, գործի էությունը քողարկելու
համար բուրժուական տնտեսագետները օգ-
տագործում են այսպիսի ձև. նրանք ամե-
րիկյան բոլոր խոշորագույն կապիտալիստա-
կան ընտանիքների, այդ թվում նաև ռոկֆե-
լերների, դյուպոնների, մորգանների, վես-
տինգհաուզների և մյուսների ընտանիքների
եկամուտները բաժանում են ԱՄՆ-ի ընտա-
նիքների ընդհանուր թվի վրա: Հասկանալի
է, որ այդ դեպքում մեկ ընտանիքին ընկնող
եկամտի միջին թիվը կաճի, բայց ակնհայտ
է նաև այն, որ ամերիկյան բանվորները փա-
ստորեն այդ եկամուտները չեն ստանում:

Գելլերի կոմիտեի հաշվումներով, 1954
թվականին 4 հոգուց բաղկացած ամերիկյան
ընտանիքը պահելու համար տարեկան պա-
հանջվում էր 5335 դոլար, իսկ ԱՄՆ-ի մշա-
կող արդյունաբերության մեջ աշխատող
բանվորի տարեկան միջին աշխատավարձը

— 41 —

այդ նույն թվականին կազմել է 3.737 դու-
լար, այսինքն՝ փաստորեն հասել է կենսա-
կան մինիմումի միայն 70 տոկոսին: Է՛լ ա-
վելի ցածր են նեգրական ընտանիքների
եկամուտները: Նեգր բանվորի միջին աշխա-
տավարձը կազմում է սպիտակամորթ բան-
վորի աշխատավարձի միայն 52 տոկոսը:

«Ժողովրդական կապիտալիզմի» պրոպա-
գանդիստները լռում են գործազուրկների
դրույթյան մասին: Իսկ նրանց թիվը նույնիսկ
պակասեցված պաշտոնական տվյալներով,
ԱՄՆ-ում հասնում է 3 միլիոնի: Բացի դրա-
նից, երկրում կան միլիոնավոր բանվորներ,
որոնք ոչ լրիվ են զբաղված շաբաթվա ըն-
թացքում: Բնորոշ է, որ ամերիկյան բուր-
ժուական տնտեսագետները գործազուրկու-
թյունը նորմալ երևույթ են համարում, պըն-
դելով թե որպես մինիմում երկրում պետք է
ունենալ 2—3 միլիոն գործազուրկ:

«Ժողովրդական կապիտալիզմի» քարոզիչ-
ները պնդում են այսպես կոչված «պետու-
թյան տնտեսական ֆունկցիաներում կատար-
ված ռևոլյուցիայի» մասին, որը իբր թե տե-
ղի է ունեցել 20-րդ դարում:

Հաճախակի բուրժուական պետութայնն է
հենց վերագրվում ամերիկյան կապիտալիզ-
մը «Ժողովրդական կապիտալիզմի» «վերա-

— 42 —

փոխելու» ծառայությունը: Այսպիսի տեսա-
կետ է արտահայտված «Փորձուն» ամսագրի
հոդվածում, որտեղ ամերիկյան կապիտա-
լիզմի պատմութայն մեջ շրջադարձային կետ
է համարված մոնոպոլիաների սահմանա-
փակման մասին Շերմանի օրենքի ընդունու-
մը ԱՄՆ-ի կոնգրեսի կողմից: Իրականում
այսպես կոչված Շերմանի «հակաառևտա-
րին» օրենքը, ինչպես և դրա նման մյուս
օրենքները, մնացին թղթի վրա. դրանք չխան-
գարեցին, և չէին էլ կարող խանգարել մո-
նոպոլիաների աճմանը: Դրանք այլ նպատակ
էին հետապնդում՝ խաբել աշխատավորնե-
րին, որոնք կտրուկ բողոքով հանդես էին
գալիս մոնոպոլիաների թալանչիական, հա-
կաժողովրդական քաղաքականության դեմ:

Ժամանակակից Ամերիկայում պետությու-
նը լիովին գտնվում է մոնոպոլիաների ծա-
ռայության մեջ: ԱՄՆ-ի կառավարությունում
դեկավար պոստերը գրավում են խոշոր սե-
փականատերերը, Երկրի գլխավոր ֆինան-
սական խմբերի դրածոները: Բավական է
նշել, որ ԱՄՆ-ի կառավարության մեջ պե-
տական քարտուղարի (արտաքին գործերի
մինիստրի) պոստը զբաղեցնում է Զ. Ֆ.
Դալլեսը՝ Մորրզանի և Ռոկֆելլերի ընկերու-
թյունների միջազգային գործերը վարող խո-

— 43 —

շորագույն փաստաբանական ֆիրմայի Նյու-
Յորքի ներկայացուցիչը: ԱՄՆ-ի ֆինանսների
մինիստրն է Դ. Մ. Խեմֆրին, Կլիվլենդ քա-
ղաքի մոնոպոլիստական խմբի գործիչը, որը
նշանակալից կապիտալ ներդրումներ ունի
ծանր և ռազմական արդյունաբերության
մեջ, պաշտպանության մինիստրն է Չ. Վիլ-
սոնը՝ «Ջեներալ մոտորս» ընկերության
նախկին պրեզիդենտը, առևտրի մինիստր՝
Ս. Ուիկսը, ամերիկյան խոշորագույն բան-
կերից մեկի՝ «Ֆերստ նեյշնլ բենկ օֆ Բոս-
տոն» բանկի նախկին դիրեկտորն է և այլն:

1954 թվականին ԱՄՆ-ի կառավարությանը
վերացրեց գերշահույթներից գանձվող
հարկերը. 91 տոկոսով իջեցվեցին կորպորա-
ցիաներից և աշխատավորների հաշվին մեծ
եկամուտներ ստացող անձնավորություննե-
րից գանձվող հարկերը: Կապիտալիստական
հասարակարգի թալանչիական, շահագործո-
ղական էության բոլոր այդ և մյուս դրսևո-
րումները քողարկելու համար է կոչված ԱՄՆ-
ում և մի քանի այլ կապիտալիստական եր-
կրրներում մեծ աղմուկով տարածվող «Ժողո-
վրդական կապիտալիզմի» մասին պրոպա-
գանդան:

ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՏԵԽՆԻԿԱ

ՆՈՐ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

Լենինգրադի «Վոլկան» գործարանը վերջերս յու-
րացրել է «ՄՍԳՊ» մոդելով տրիկոտաժային մեքե-
նաների թողարկումը: Այդ մեքենաներով գործվելու է
սպիտակեղենի տրիկոտաժ, որի երեսի կողմը՝ լինե-
լու է մետաքսյա, իսկ մյուս կողմը՝ բամբակյա: Մեկ
հերթափոխության ընթացքում մեքենայի արտադրո-
ղականությունը կազմում է 80—90 կիլոգրամ: Նոր
մոդելի այս մեքենան փոխարինում է «ՄՏ» մարկայի
7 մեքենայի:

ԱՆՉՐԵՎԱՑԱՆ ՄԵՔԵՆԱ. Գ-Կ-200

Գյուղատնտեսական մեքենաշինության Համամիու-
թենական գիտա-հետազոտական ինստիտուտը ավար-
տել է ջրոռոգումը մեխանիզացման ենթարկելու բարձր
արտադրողականություն ունեցող Դ-Կ-200 մեքենայի
մշակումը:

Մեքենան հարմարեցվում է Ս—8 տրակտորի վրա:
Նրա կենտրոնախույս նասոսը գործի է դրվում ար-
րակտորային շարժիչի միջոցով: Զուրը մեքենայի մեջ
ստացվում է ոռոգման համար ժամանակավոր ջրանցք-
ներից՝ նասոսի ներծծող խողովակի միջոցով: Սնց-

նելով կենտրոնական նստատեղ, ջուրը լցվում է խողովակների մեջ, որից հետո ցնցուղաձև տարածվում շրջապատում:

Մեկ վայրկյանում մեքենան ծախսում է 200 լիտր ջուր: Նա ընդունակ է ջրելու 130×25 մետր չափով մի տարածություն, որից հետո առանց դադարեցնելու գործողությունը անցնում է հետևյալ տարածությունը: Դկ—200 մեքենան 300 խորանարդ մետր նորմայի դեպքում մեկ ժամում կարող է ջրել 2 հեկտար, իսկ օրվա մեջ 20 ժամյա աշխատանքի ընթացքում՝ 40 հեկտար: Մեքենան լիովին մեքենայացման է ենթարկում ջրոռոգումը, աշխատանքի արտադրողականությունը ավելացնում է 10—20 անգամ, բարելավում է ոռոգման ագրոտեխնիկական ցուցանիշները:

Ոռոգման նորմաները պետք է խստորեն հարմարեցնել բույսի՝ ջրի նկատմամբ ունեցած պահանջի հետ: Դրա շնորհիվ վերանում է ջրի ավել ծախսումը և ճահճակալման ու աղակալման վտանգը ոռոգման ենթակա տեղամասերում:

Մեքենան նախատեսվում է մեծ մասսիվների՝ մինչև 300—400 հեկտար տարածություն ունեցող գաշտամասերի վրա աշխատելու համար:

ԿԱՌԻՋՈՒԿԵ ՀԱՆԱՊԱՐԶՆԵՐ

Ճանապարհները ծածկելու համար սովորաբար գործածում են լճետոն, ասֆալտ, խիճ, ավաղ և այլն: Սակայն վերջերս ԱՄՆ-ում ավելի քան 50 և Անգլիա-

— 46 —

յում 60 ճանապարհ ծածկվել են կաուչուկով: Դրա առավելությունն այն է, որ կաուչուկի և բիտումի խառնուրդը չափ է դիմանում ջերմաստիճանի տատանումներին, ճեղքվածքներ չի տալիս և ուետինն դողնից ավելի ուշ են մաշվում քան սովորական ճանապարհների վրա:

ԱՐԵՎԻ ԷՆԵՐԳԻԱՅՈՎ ԱՇԽԱՏՈՂ ՀԵՌԱԽՈՍ

Վերջերս ԱՄՆ-ում փորձնական շահագործման են հանձնվել հեռախոսային գծեր, որոնք իրենց կներգիան ստանում են ոչ թե գեներատորներից կամ գալվանական մարտկոցներից, այլ արևից: Կապի ալգ գծերը սնում են 432 ֆոտոէլեմենտներից բաղկացած մարտկոցները, որոնցից ամեն մեկը մի մետաղե պրամի չափ է, որոնք տեղադրված են իրարից որոշ հեռավորության վրա գտնվող հեռախոսային ոյուններին: Որպեսզի կապը գիշերը չընդհատվի, էներգիայի ավելցուկը պահեստավորվում է ակումուլյատորներում, որոնք ամրացված են հենց այնտեղ:

ՏԵՐՓԱՆ

Ֆրանսիական քիմիկոսները ստեղծել են մի նոր, զարմանալի նյութ: Դա այսպես կոչված տերֆանն է, որը պատրաստել է «Յելլոֆան» ընկերությունը: Տերֆանի ամրությունը հավասար է պողպատի

մեկ երրորդ ամբողջանը, միաժամանակ նա վերին աստիճանի ճկուն է և ապակու նմ. ն թափանցիկ: Նա ունի քիմիական մեծ կայունություն՝ նրա վրա չեն ներգործում թթվուտների մեծամասնությունը և այլ քայքայիչ նյութերը: Իր յուրահատկությունը տերֆա- նը պահպանում է ջերմաստիճանի մեծ տատանումների՝ մինուտ 70 և պլյուս 150 աստիճանի ժամանակ:

Տերֆանը կարող է լայն գործածություն գտնել տեխ- նիկայի և կենցաղի մեջ: Մանրություններ բարձրացնե- լու ժամանակ սովորական պողպատե շղթաների փո- խարենն օգտագործում են տերֆանի ժապավեն: Այդ ժապավենով օրինակ նավի վրա ավտոմեքենաներ բեռ- նելիս կամ բեռնաթափելիս շնորհիվ տերֆանի փափ- կության, մեքենաները ոչ մի քերծվածք կամ տրորվածք չեն ստանում:

ԱՄԵՆԱԽՈՐ ՆԱՎԹԱՀՈՐԸ ԱՇԽԱՐՀՈՒՄ

Մերսիկական ծովածոցի մոտ, Միսիսիպի գետի գելտայում «Միչարգսոն Էնդ Բեսս» նավթահանքերում փորվել է աշխարհի ամենախոր նավթահորը: Նրա խորությունը հասնում է 6.885 մետրի, որը 333 մետրով ավելի է, քան Կալիֆորնիայում մինչև այսօր բեկոր- դային համարվող նավթահորը: Զերմաստիճանը այս նոր նավթահորի հատակում հասնում է 180 աստի- ճանի: 6.885 մետրից հետո փորման աշխատանքները դադարեցվել են, որովհետև նավթահորը սկսել է շա- տրվան խփել, օրվա ընթացքում տալով 24 տոննա նավթ: Նավթահորը փորվել է 14 ամսում:

СОДЕРЖАНИЕ

МАТЕРИАЛЫ ДЛЯ БЕСЕД И ДОКЛАДОВ

Великая сила ленинских идей (по случаю 87-летия со дня рождения В. И. Ленина)	1

ИСПОЛЬЗУЙ ВО ВРЕМЯ БЕСЕДЫ

В честь 40-й годовщины Великого Октября (цифры и факты)	26

МЕЖДУНАРОДНЫЕ ТЕМЫ

М. Рындина — «Народный капита- лизм» — обман народа	32

НАУКА И ТЕХНИКА

Новые машины	46

Отдел пропаганды и агитации
ЦК КП Армении
БЛОКНОТ АГИТАТОРА

№ 7

1957 г.

ՎՋ 05742

Պատվեր 310

Տիրաժ 8.560

ՀՍՍՌ Կուլտուրայի մինիստրության հրատարակչու-
թյունների և պոլիգրաֆ արդյունաբերության գլխավոր
վարչության II տպարան, Երևան, Կոմունյանցի Մ Ց,
Գինը 50 կոպ.